

гає досягти професійного успіху. Зовнішній вигляд викладача має важливе значення практично для всіх студентів та, безумовно, може створити робочий або неробочий настрій під час занять, сприяти або перешкоджати взаєморозумінню, полегшуючи або ускладнюючи педагогічне спілкування.

Такі вимоги ставляться не тільки до зовнішнього вигляду, а й до вміння володіти українською літературною мовою. Критеріями професійної мовної культури викладача є знання норм сучасної мови, володіння термінологічною культурою та уміння організувати та проводити діалог зі студентами. Також важливо контролювати жести, особливо необхідно позбавлятися від агресивних, які на несвідомому рівні відштовхують студентську аудиторію від особистості педагога. Міміка має бути тільки доброзичливою.

Ще видатний педагог К.Д. Ушинський зазначав, що “тільки особистість формує особистість”. Викладач сьогодні не може бути просто лектором, здатним викладати основи наукових знань. Він повинен не тільки знаходити нестандартні відповіді на питання, запалювати і хвилювати студентів, уміти розвивати їх здібності, самостійність і допитливість, а й бути привабливим прикладом для наслідування.

Таким чином, основною метою викладача є досягнення внутрішнього успіху, тобто досягнення задоволеності педагога собою та своєю професійною діяльністю. Це дуже важливий момент, який не співпадає з думкою про те, що вчитель, який намагається дотримуватись принципів гуманної педагогіки, буде успішним в своїй діяльності. Насправді

існує зворотна закономірність: успішний вчитель, задоволений своєю діяльністю, працюватиме гуманно і демократично. Так, педагог, який має впевненість у своїй особистій та професійній компетентності, впевнений у своєму успіху, позитивно впливає на самооцінку і на ставлення до нього учнів, стимулює у них прагнення до успіхів у навчальній діяльності і, в підсумку, впливає на їхню особистість. Отже, успішний педагог-джерело успіху своїх вихованців.

Література

1. Баклан А.О. Концептуальні положення діяльності педагога //Сучасні проблеми якості освіти: тези доп. регіональної наук.-практ. конф. - Донецьк: ДНУ. - 2007. - С. 242-246.
2. Ковальчук А.С. Основы имиджологии и делового общения / А.С.Ковальчук. - М., 2006. - 380 с.
3. Педагогіка і психологія професійної освіти: Результати досліджень і перспективи. Збірник наук. праць / За ред. У.А. Зязюна, Н.Г. Ничкало; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. - К., 2001. - 679с.
4. Підготовка викладачів вищої школи //Педагогіка та психологія: Збірник наук. праць. - Вип. 21. - Харків, 2002. - 164 с.
5. Проблеми загальної та педагогічної психології. -Т. 6. - Вип. 5. -2004. - 408 с.
6. Цимбалюк І.М., Пелех Ю.В. Підвищення кваліфікації вчителя. - К., 2004. - 143 с.
7. Шепель В.М. Имиджология: секреты личного обаяния / В.М. Шепель. - М., 1994. - 320 с.

Одержано 17.03.2014 року.

УДК 616-073.7+616.12-007.2+613.95+614.253.1

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ТЕМИ: «МЕТОДОЛОГІЯ ВИКЛАДАННЯ УЛЬТРАЗВУКОВОЇ ДІАГНОСТИКИ ВРОДЖЕНИХ ВАД РОЗВИТКУ СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ СИСТЕМИ У ДІТЕЙ» ЛІКАРЯМ ФАКУЛЬТЕТУ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

О.Я. Царук

Івано-Франківський національний медичний університет

МЕТОДИКА ПРЕПОДАВАННЯ ТЕМИ: «УЛЬТРАЗВУКОВАЯ ДИАГНОСТИКА ВРОЖДЕННЫХ ПОРОКОВ РАЗВИТИЯ СЕРДЕЧНО-СОСУДИСТОЙ СИСТЕМЫ У ДИТЕЙ» ВРАЧАМ ФАКУЛЬТЕТА ПОСЛЕДИПЛОМНОГО ОБРАЗОВАНИЯ

О.Я. Царук

Івано-Франковський національний медичний університет

METHODS OF TEACHING THE TOPIC: “METHODOLOGY OF TEACHING OF ULTRASOUND DIAGNOSTICS OF CARDIO-VASCULAR CONGENITAL DEFECTS IN CHILDREN TO THE DOCTORS OF THE FACULTY OF POSTGRADUATE EDUCATION”

O.Ya. Tsaruk

Ivano-Frankivsk National Medical University

Резюме. У статті наведений приклад методичної розробки для лікарів ультразвукової діагностики ехокардіографічного обстеження пацієнтів із вродженою патологією серцево-судинної системи. Актуальність проблеми, зумовлена тим, що в Україні за останні роки в структурі дитячих хвороб серцево-судинної системи збільшилася питома вага вроджених вад серця та відзначається тенденція до збільшення питомої ваги більш тяжких комбінованих вад серця. Показано, що майже 1,5 тисячі пацієнтів потребують невідкладної кардіохірургічної допомоги у зв'язку із високою летальністю в перші дні (29%), тижні та місяці життя (42%).

Незаперечним є факт необхідності ранньої первинної діагностики ВВС та своєчасне направлення хворих на консультацію до кардіохірургічного центру.

Досягти цієї мети можливо тільки за умов досвіду топічної діагностики інструментальними методами. Відомо, що одним із «золотих стандартів» діагностики вад серця є ехокардіографія, яка дозволяє поставити правильний діагноз, визначити ступінь важкості вади й виокремити дітей із критичним перебігом захворювання. В статті описані основні навички та вміння, якими повинен

володіти лікар ультразвукової діагностики та наведений приклад структури заняття на дану тему.

Ключові слова: *вроджені вади серця, ультразвукова діагностика.*

Резюме. В статтю приведено приклад методичної розробки для лікарів ультразвукової діагностики ехокардіографічного обстеження пацієнтів з вродженою патологією серцево-судинної системи. Актуальність проблеми визначається тим, що в Україні на протязі останніх років в структурі дитячих захворювань серцево-судинної системи збільшився удільний вага вроджених пороков серця і відзначається тенденція до збільшення удільного вага більш тяжких комбінованих пороков серця. Показано, що майже 1,5 тисячі пацієнтів з пороками серця потребують неотложної кардіохірургічної допомоги в зв'язі з високою летальністю в перші дні (29%), тижні і місяці життя (42%).

Бесспорним вважається факт необхідності ранньої первинної діагностики вроджених пороков серця і своєчасне направлення хворих на консультацію в кардіохірургічний центр.

Достиження цієї мети буде реальним тільки в умовах досвіду топическої діагностики інструментальними методами. Бесспорним сьогодні вважається факт, що одним з «золотих стандартів» діагностики пороков серця є ехокардіографія, яка дозволяє встановити правильний діагноз, визначити ступінь тяжкості порока і виділити дітей з критичним теченням захворювання. В статті описані основні навички і вміння, якими повинен володіти лікар ультразвукової діагностики і наведено приклад структури заняття на дану тему.

Ключові слова: *вроджені вади серця, ультразвукова діагностика.*

Abstract. This article has an example of methodological development for physicians of the ultrasound echocardiographic examination of patients with congenital pathology of the cardiovascular system. The accent is made on the urgency of the problem which is determined by the fact, that in Ukraine during recent years in the structure of children's diseases of the cardiovascular system the specific weight of congenital heart defects has increased and there is the tendency of the growth of the specific weight of more severe combined heart defects. It is shown that almost 1.5 thousand patients need the urgent cardiac care, as they are accompanied by high mortality in the early days (29%), weeks and months of life (42%).

The fact of the necessity for early primary diagnosis of congenital heart defects and the timely referral of patients to consultation in the cardiac center is indisputable.

Achievement of this goal is real only in the conditions of the experience of topical diagnosis by instrumental methods. It is an undeniable for today fact, that one of the "golden standards" of the diagnostics of heart defects is echocardiography, which allows make the correct diagnosis, determine the defect severity and identify children with critical course of the disease. This article describes the basic knowledge and skills, which a physician of ultrasonic diagnostics must have, and there is the example of the classes structure on the given topic.

Key words: *congenital heart defects, ultrasound diagnostics.*

В Україні, як і в усьому світі, організація допомоги новонародженим вважається пріоритетним та престижним напрямком охорони здоров'я. [1,2,4]. За останні роки в структурі дитячих хвороб ССС збільшилася питома вага ВВС [1,3,4]. В Україні щороку народжується близько 5–6 тис. дітей з ВВС та відзначається тенденція до збільшення питомої ваги більш тяжких комбінованих ВВС, при цьому майже 1,5 тисячі з них потребують невідкладної кардіохірургічної допомоги [1,3,4].

У частини пацієнтів ВВС не представляють загрози життю в ранньому віці. В той же час половина ВВС вважаються критичними вродженими вадами періоду новонародженості, які за умов природного перебігу супроводжуються високою летальністю в перші дні (29%), тижні та місяці життя (42%). [2,3].

В наш час потреба в операційній корекції ВВС у дітей першого року життя задовольняється тільки на 50%, головним чином через ранні втрати на дохірургічному етапі. Тому незаперечним є факт необхідності ранньої первинної діагностики ВВС та своєчасне направлення хворих на консультацію до кардіохірургічного центру. [3,4].

Враховуючи недостатній рівень методів пренатальної діагностики щодо деяких ВВС, проблеми економічного характеру, недостатній взаємозв'язок дитячих кардіологів, особливо відділених від центрів областей, із кардіохірургами - надання невідкладної допомоги малюкам з ВВС є реальним тільки за умов досвіду топическої діагностики інструментальними методами з покращенням негайної консультативної допомоги із спеціалістами кардіохірургічних центрів, що стає можливим за умов широкого використання методу телемедичного зв'язку.

Незаперечним на сьогодні є факт, що одним із «золотих стандартів» діагностики ВВС є ЕХОКГ, яка дозволяє поставити правильний діагноз, визначити ступінь важкості вади й виділити дітей із критичним перебігом захворювання [1,3,5].

Лікарі УЗД повинні знати основні правила об'єктивного обстеження серцево-судинної системи у дітей, сучасні засоби інструментальних методів обстеження, етіологічні фак-

тори виникнення вроджених вад серця, основні патофізіологічні зміни, що сприяють їх розвитку, класифікацію вроджених вад серця (ВВС) щодо їх поширення, клінічні особливості перебігу різних видів ВВС у дітей, методи УЗД серця, УЗД анатомію серця, УЗД семіотику ВВС.

Лікарі УЗД повинні володіти навичками виявлення під час огляду хворого симптомів, які вказують на зміни з боку серцево-судинної системи, проведення перкусії, пальпації серцевої ділянки, аускультативної серця, вміння визначити показання до УЗД та вибрати його метод, вміння визначити комбіновані та віддеференціювати оперовані ВВС, проводити диференційну діагностику з набутими ВВС та провести інтерпретацію отриманих даних.

Лікарі УЗД повинні вміння правильно зібрати анамнез у батьків дитини, провести огляд хворого з патологією серцево-судинної системи провести УЗД серцево-судинної системи й проаналізувати дані обстеження, провести диференціальну діагностику різних варіантів ВВС та визначити подальшу тактику ведення хворого.

На занятті необхідно розширити уявлення лікаря УЗД про різні режими ЕХОКГ обстеження органів ССС, про можливість інших інструментальних методів в обстеженні хворого з патологією ССС. Викладач повинен надати інформацію про можливість та необхідність телемедичного консультування з провідними спеціалістами кардіохірургічного центру з метою уточнення діагнозу та визначення тактики подальшого ведення пацієнта з ВВС.

Обов'язковим є необхідність проведення міжпредметної дисциплінарної інтеграції з такими дисциплінами, як нормальна анатомія, нормальна фізіологія, патологічна анатомія та патофізіологія, педіатрія з метою повторення топографічної й анатомічної будови органів ССС, функціональних та регуляторних особливостей ССС у дітей, етіопатогенез та клінічні особливості перебігу найпоширеніших ВВС (дефектів міжпередсердної та міжшлуночкової перетинки, тетродії Фалло, атрезії тристулкового клапана, коарктації аорти).

Заняття проводиться в декілька етапів. Підготовчий етап включає організаційні заходи, постановку навчальних цілей

та мотивацію лікаря УЗД, контроль вихідного рівня знань (знання методики огляду хворого з патологією ССС, проведення обстеження ССС). На цьому етапі проводиться індивідуальне опитування, тестовий контроль II рівня та вирішення типових клінічних задач.

Основний етап характеризується формуванням професійних вмінь та навичок (огляд дітей у відділенні функціональної діагностики, розбір результатів УЗД серця, проведення професійного тренінгу у вирішенні нетипових задач). Особлива увага на цьому етапі приділяється алгоритму проведення обстеження у різних режимах УЗД та інтерпретації результатів.

Заключний етап складається з контролю та корекції рівня професійних навичок й вмінь (індивідуальний контроль навичок, їх результатів, рішення нетипових клінічних задач III рівня), проведення підсумків заняття (аналіз і оцінка результатів індивідуальної роботи, теоретичної підготовки) вказівки на основну та додаткову літературу.

Література

1. Антипкін Ю.Г., Книшов Г.В., Авраменко Т.В. та ін. Сучасні проблеми вроджених вад серця та їх корекція у новонароджених дітей // Перинатологія та педіатрія. — 2009. — № 1. — С. 23-27.
2. Майданник В.Г., Хайтович М.В. Діагностика природжених пороків серця: сучасний стан і перспективи // Педіатрія, акушерство та гінекологія. — 2010. — № 1. — С. 31-34.
3. Руденко І.В. Нозологічні форми та частота природжених пороків серцево-судинної системи у новонароджених Одещини / Педіатрія, акушерство та гінекологія. — 2009. — № 3. — С. 47-48.
4. Сорокман Т.В., Підвисоцька Н.І., Попелюк Н.О. та ін. Оцінка соціально-гігієнічних факторів ризику виникнення природжених пороків серцево-судинної системи // Педіатрія, акушерство та гінекологія. — 2010. — № 1. — С. 28-30.
5. Шиллер Н., Осипов М.А. Клиническая эхокардиография (2-е издание): Москва, 2005.

Одержано 17.02.20104 року.

УДК 378.147 + 371.322

УДОСКОНАЛЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ З КЛІНІЧНОЇ ІМУНОЛОГІЇ

Н.В. Чернюк

Івано-Франківський національний медичний університет

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ САМОСТОЯТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ СТУДЕНТОВ СТОМАТОЛОГИЧЕСКОГО ФАКУЛЬТЕТА ПО КЛИНИЧЕСКОЙ ИММУНОЛОГИИ

Н.В. Чернюк

Івано-Франківський національний медичний університет

THE IMPROVEMENT OF THE DENTAL FACULTY STUDENTS' SELF-WORK ON CLINICAL IMMUNOLOGY

N.V. Cherniuk

Ivano-Frankivsk National Medical University

Резюме. Проведено аналіз організації самостійної роботи студентів з клінічної імунології в умовах кредитно-модульної системи освіти. Визначено мету і суть самоосвіти студентів (самостійна теоретична і практична підготовка) та складові чинники її забезпечення: бажання студента вчитися, достатня кількість необхідної літератури, методичне забезпечення і наочне обладнання. Визначено роль викладача у формуванні сучасного фахівця, здатного до постійного самоудосконалення.

Ключові слова: самостійна робота студентів, клінічна імунологія, стоматологічний факультет.

Резюме. Проведен анализ организации самостоятельной работы студентов по клинической иммунологии в условиях кредитно-модульной системы образования. Определена цель и сущность самообразования студентов (самостоятельная теоретическая и практическая подготовка) и составляющие компоненты ее обеспечения: желание студента учиться, достаточное количество необходимой литературы, методическое обеспечение и технические средства обучения. Определена роль преподавателя в формировании современного специалиста, способного к постоянному самоусовершенствованию.

Ключевые слова: самостоятельная работа студентов, клиническая иммунология, стоматологический факультет.

Abstract. The organization of the students self-work with clinical immunology has been analyzed in the conditions of educational credit-modular system. The aim and the essence of the students' self-work (both theoretical and practical training) have been determined as well as the constituents of its providing, such as the desire to study, the adequate amount of necessary literature, methodical support and demonstrative equipment. The role of the tutor has also been showed in the training of a modern, capable to self-perfecting specialist.

Key words: students' self-work, dental faculty, clinical immunology.

Постановка проблеми і аналіз останніх досліджень. Пріоритетним напрямком підготовки кваліфікованих кадрів на сучасному етапі розвитку медичної галузі є підвищення якості освіти, зокрема її дієвості, тобто здатності спеціалістів використовувати набуті знання і вміння на практиці [8]. Це вимагає серйозних змін у підходах до навчання, структури і

змісту навчального процесу, посилення мотивації до оволодіння професійними вміннями та навичками, а також вміння застосувати здобуті знання відповідно до попиту з боку практичної охорони здоров'я. З урахуванням важливості значення імунної системи, порушення роботи якої приводять до пошкодження механізмів регуляції всіх фізіологічних